

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 2 (265)

Fredagen den 13 januari 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr 9 — Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam » 5: —</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lösningspris 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Plattsökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	--	---	---	--

Dagmar Sterky.

Det torde knappt finnas någon lag bland de många, som begränsa och systematisera sångkonsten, som är viktigare än den, som fått namnet »minsta medlets lag». Naturen lär oss själf den stora konsten att spara, att med en liten kraftförbrukning åstadkomma stora resultat. Denna lag, som här verkar främst ur ändamålsenlighetens synpunkt, får, då den öfverflyttas på den sköna konstens, här speciellt sångkonstens område, ytterligare en estetisk betydelse. Den säger oss, att resultatets estetiska värde minskas, om ansträngningarna att nå detta resultat blifva större och mera märkbara. En stor del af sång- och skådespelarkonsten hvilat på det rätta iakttagandet af denna lag, som, om den förbises, alltid hämnar sig, antingen genom ett missförhållande mellan ändamål och medel, som gör resultatet alldeles löjväckande, eller genom försöket att frambringa ett skönt resultat endast genom ett torrt, korrekt och ihärdigt arbete. Fritz Arlberg anför i sitt eminenta arbete om tonbildningen ett exempel på denna lags verkan, hvilken han på-

står sträcka sig ända till åhörarnes förmåga att mer eller mindre lätt återupprepa hvad de hört. Denna konst, att lätt producera sig, är den viktigaste och mest i ögonen fallande af de verkningar, som denna lag kan frambringa.

Fru Dagmar Sterky, som på senare tiden intagit en så bemärkt plats i vårt operalif, har utan tvivel att tacka för sin stora framgång den vidunderliga lätthet, hvarmed hon producerar sig, och den fullständiga frånvaron af hvarje syn- eller hörbar ansträngning. Hon hör i detta afseende till de lyckliga, hvilka i sitt framträdande och föredrag kunna lita till den bästa och säkraste af alla läromästare, instinkten, och hvilka därför alltid hafva en bestämd *justemilieu* gifven, som de omedvetet fasthålla, och som är den bästa möjliga, då den gifvits af naturen själf. Särskildt i vårt land, där den sceniska utvecklingen är öfverlämnad åt vederbörande artisters privata företagsamhet, är denna gifva en verklig skatt. Vi kunna som ett lysande prof på denna fru Sterkys begåfning hänvisa till

Det är hvarje allvarlig mans och kvinnas plikt att lefva i sina minnen; ty blott genom att lefva i dina minnen får du klarhet öfver dig själf.

P. G. MONRAD.

hennes återgifvande af Mignon, som värdigt står vid sidan af hvilken som helst af hennes föregångare i rollen. Den tyska romantikens något sentimentala känslighet och den franska musikens här och där framträdande banalitet försvunno inför det enkla, okonstlade och sanna, som främst af allt kännetecknade fru Sterkys Mignon, särskildt i andra aktens spegelscen, hvilken eljes brukar vara en stötesten för dem, som vilja vare sig sjunga eller spela för mycket. Samma lyckliga förmåga af moderation kunde man iakttaga i sångerskans framställning af Jacinta, det eljes något schablonmässiga hufvudpartiet i operan »Granadas dotter», hvilket från framställarinnans personlighet lånade sina bästa egenskaper, okonstladt och naivt behag. Denna medfödda fallenhet att hushålla med de konstnärliga uttrycksmedlen är för fru Sterky icke blott en lycklig tillfällighet, utan en tvingande nödvändighet, som, om den ej förut funnes, snart skulle framkallas på grund af apparitionen och figuren.

För att ytterligare fullständigt iakttaga fordringarna på harmoni och öfverensstämmelse har naturen begåfvat fru Sterky med ett röstinstrument, hvars förnämsta egenskaper icke äro omfång eller volym, utan snarare välljud, klarhet i timbren, böjlighet och jämnhet i utbildningen. Därtill komma såsom för en sångerska icke mindre viktiga egenskaper musikalisk begåfvning, säkert öra och, såsom vi redan ofvan antyd, en fin känsla för den rätta afvägningen af det musikaliska uttrycket. Samtliga dessa egenskaper, i någon mån också de omständigheter, under hvilka k. operan för närvarande arbetar, hafva bidragit till den ovanliga framgång, som kommit fru Sterky till del.

Fru Sterkys, eller som hon före sitt giftermål hette, Dagmar Bosses musikaliska begåfvning är ett familje-, speciellt farsarf, hvilket hon medförde hit redan 1879, då fadern, förläggaren Bosse hitflyttade från Kristiania. De mindre vanliga anlagen bestämde redan från början hennes framtid, och 1882 började hon vid musikaliska akademiens konservatorium studera solosång och ingick för utbildningen af sina sceniska anlag äfven i elevskolan, då denna något senare inrättades. Under fem år studerade Dagmar Bosse med nit och intresse och, hvad som ej är mindre viktigt, äfven med framgång. Vid konservatoriet hade man tydligen uppmärksammat hennes begåfvning, hvilket förtjänar att så mycket mer bemärkas, som goda röster och sceniska anlag ingalunda saknades bland fröken Bosses kamrater. Då hon 1887 lämnade konservatoriet, utexaminerades samtidigt så framstående sångerskor som fröknarna Ida Moritz, Sigrid Halgren, Märta Petrini och Juel. Att fröken Bosse med så farliga medtäflande kunde förvärfva sig guldmedalj för solosång är ett af de mest ample erkännanden åt hennes begåfvning, intelligens och flit. Ett icke mindre viktigt erkännande gafs den unga sångerskan, då hon den tredje juni 1887, således omedelbart efter sin afgang från konservatoriet, fick debutera å k. operan såsom Rose Friquet i »Villars dragoner». Äfven publiken och kritiken syntes ej ovilliga att gifva sångerskan sin hyllning. Man fann visserligen å ena sidan rösten spä, men å andra sidan berördes åhörarna gynnsamt af dess friska och

klara välljud och de vackra ansatserna i den dramatiska aktionen. Tyvärr fick denna vackra början ej omedelbar fortsättning. De osäkra förhållandena vid k. operan torde ej hafva varit utan skuld därtill, och sångerskans uppmärksamhet drogs under den närmaste tiden från scenen till — familjelifvet. År 1888 utbytte hon genom giftermål med komponisten Adolf Sterky sitt flicknamn mot det namn, som hon genom sina senaste uppträdanden förstått att göra allmänt känt och värderadt. Under hela detta år syntes sångerskan endast få gånger och då i smärre uppgifter på scenen. Såsom ett vackert bevis på god vilja och god förmåga kunna vi ej underlåta att omnämna, hurusom hon annandag jul samma år räddade situationen genom att utan repetition sjunga Siebels parti i »Faust», hvilken opera eljes på grund af ett sjukbud hade måst inställas.

Fru Sterky var emellertid icke nöjd med dessa framgångar. Hon insåg, att det för henne fanns mycket att se, höra och äfven lära. Hösten 1889 lämnade hon, åtföljd af sin man, den svenska hufvudstaden för att under en längre vistelse i utlandet, hufvudsakligen i Paris, söka ytterligare utveckla sin röst och sin sängkonst. I Desirée Artôt fann fru Sterky en synnerligen lämplig lärarinna, som synes hafva förstått att på en gång bevara rösten och utveckla sängkonsten, hvilket eljes långt ifrån alltid är fallet med de franska sånglärarne. Utan tvifvel står fru Sterky i tacksamhetsskuld till fru Artôt, som gifvit hennes röst den sista förfinande och afpolerande utbildningen. Hon instuderade under fru Artôts ledning ej mindre än fjorton större operapartier. Efter hemkomsten vidtog ett kort gästspel på k. operan i »Svarta dominon», och sedermera har fru Sterky delat sin tid och sin talang mellan den nyskapade operan i sin födelsestad Kristiania och k. operan i Stockholm. För närvarande vistas sångerskan i Kristiania, där hon börjat ett gästspel, det tredje i ordningen. Dessa gästspel hafva bland annat omfattat Madeleine i »Postiljonen från Longjumeau», Betli i »Alphyddan», Adèle i »Svarta dominon» och Camilla i »Zampa». Det torde med allt skäl kunna antagas, att det nu började gästspelet i Kristiania blir det sista, då det synes oss själfklart, att k. operan i Stockholm icke kan undgå att genom kontrakt fästa vid sig en så begåfvad och omtyckt sångerska, hvilken såsom vi ofvan sett redan förskaffat sig en betydande repertoar, däribland, utom förut nämnda roller, drottningen i »Skrifvarkungen» och Anna i »Hvita frun», flere smärre uppgifter oräknade. Sammanlagdt har fru Sterky hunnit utföra fjorton olika roller.

Såsom konsertsångerska har fru Sterky visat ovanliga anlag genom sitt föredrag af romanser och visor, men det är dock otvifvelaktigt, att scenen är rätta platsen för hennes verksamhet och det fält, där hon i framtiden kommer att vinna sina flesta och bästa framgångar.

H. L. Victorin.

”Hvad ägnar hon sig åt?”

Ytterligare ett par blad ur kuli-konkurrensens historia.

»Fjerton år! Är din flicka verkligen aderton år! Åh, hur tiden flyger! Men du bibehåller dig förträffligt, du! Man skulle kunna taga dig för en äldre syster till din dotter.»

»Det har jag ändå litet svårt att tro,» svarade småleende den tilltalade, en vacker, vänlig fru på några och fyrtio år, »men i alla fall är det bra roligt att hafva en vuxen dotter.»

»Hvad ägnar hon sig åt?» frågade en annan af fruarna.

»Ja,» tog den första uti, »hvad skall hon bli? Studerar hon? Eller har hon kanske redan någon verksamhet?»

Verksamhet? Ja, visst hade hon verksamhet, om någon! Bara alla strumpor, som skulle stoppas och »stickas vid» åt de fem yngre bröderna, skjortor som skulle sys, rockar ändras och vändas, att icke tala om husets linneförråd, som skulle hållas i stånd — nog visste fru Amelie, att hennes lilla Agatha hade ett tillräckligt arbetsfält! Men detta kunde hon ju ej sätta sig och beskrifva för hela sällskapet, och hon stammade förlägen något om, att Agatha ännu var så ung och behöfdes så väl hemma.

»Jag skulle då aldrig hafva samvete till att låta någon af mina flickor gå hemma och gräfvna ned sig i hushållsbestyr,» sade en af de elegantaste deltagarinnorna i kafferepet. Och när de själfva kosta på sig sin klädsel, så kan ju jag hålla tjänare och sömmerskor i stället.»

»Ja, dina döttrar äro ju så väl placerade,» svarade en lika elegant väninna. »Nå ja, jag kan ju inte heller klaga — min lilla Julia har en ganska bra plats i en bank, och —»

»Och en mycket inbringande plats förmodar jag,» inföll en annan.

»Åh, icke så särdeles — tusen kronor om året. De ha gifvit tolfhundra förr, men Julia behöfver ju, gudskelof, inte se mycket på de pekuniära fördelarna, utan då hon erbjöd sig att sköta platsen för tusen kronor, så fick hon den naturligtvis, fast det var trettiosju sökande.»

»Ja, det är då bra, när en ung flicka har någon bestämd sysselsättning —»

»I synnerhet när hon får tusen kronors lön,» sade en röst från ett hörn af rummet.

»Och det är så tillfredsställande att hafva en nyttig verksamhet —»

»Som man inte behöfver,» interfolierade rösten.

»Och så roligt för en ung flicka att hafva en liten arbetsförtjänst — —»

»Som andra bättre behöfde.»

»Nej, Karl, nu är du för svår!» utbrast värdinnan, då en lång herre reste sig ur den emmastol, där han suttit, något undanskymd af en väldig blomstergrupp.

»Karl» vände sig om i dörren.

»Jag har alltid önskat en dotter, och länge var jag rätt bedröfvad öfver den tomhet

flytta, för min far tål inte, att en piga för-
går sig mot mig.»

Gustafva fnös till: »Hör på den! En piga!»
mumlade hon.

De gamla fröknarna sågo på hvarandra,
och de sågo på Ingeborg. Flickan tycktes
hafva vuxit: den höga, hvita pannan lyste
öfver de glödande ögonen, och de tre flätorna
skakade lätt, när hon kastade hufvudet till-
baka. Det var något på en gång komiskt
och briljant öfver hela den lilla varelsen med
det stramt uppstrukna, tunga håret, och den
af de båda fröknarna, som hade det bästa
hufvudet, fann sig och brast i skratt: »Nå,
nå, lilla Ingeborg, inte är det värdt att ta så
vid sig, inte; vi ska' nog sköta Gustafva.»

Ingeborg tyckte sig med ens så löjlig, hon
rodnade uppöfver pannan och ned på halsen.
Gustafva såg det uuder de nedslagna ljusröda
ögonhåren, och det lilla dolska hjärtat klap-
pade högt af slynårens hela illparriga skade-
glädje: »Det var bra, att den där blef stu-
kad.»

* * *
(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Mammons brud.

*H*an ålderstigen och stjärnbeströdd,
till titlar och rikdom lyckligt född,
hon skön som en ros med guldblondt hår
och endast aderton år.

Hon låtit sig locka af guldets glans,
hon älskar Mammon i krona och krans,
hon går vid brusande orgelljud
att viga sig vid sin gud.

I blekaste crème skiftar silkets tråd,
och präktigt rasslar släpande våd,
då långsamt hon sopar kyrkogolf
för ljusröda tärnor tolf.

Ett haf af buketter, siden och flor
gladt böljar in uti kyrkokor,
där gäster sitta — ett hundratal —
precis som i bröllopsal.

Det glittrar, det frasar kring altarbord,
och underligt klinga psalmens ord
om andens ledning och heligt mål
vid detta snöda prål.

Och tanken rycker sig knappast lös
från grannlåt, spetsar och silkespös,
då talet ljuder om stundens vikt
om kärlek, trohet och plikt.

Man tager buketten ur brudens hand,
luft svällda knoppar med myrten ibland,
— ur söndrad handske ett finger sträcks
mot bojan, som gyllne räcks.

*Så svär hon att älska i lust och nöd,
så svär hon att älska i lif och död,
hon läspar mjukt det trollformsord,
som ger henne makt på jord.*

*Som ger henne namn, som ger henne rang,
ger ock något bättre än titlars klang —
det flammande guld, som nyckeln är
till allt hvad jorden beskär.*

*Sitt adlade barn kyssa far och mor.
Man leker salong i kyrkokor,
man bugar, krusar för mammons brud,
tills åter vid orgelljud*

*den lysande skaran sedsamt går,
hon skön som en ros med guldblondt hår,
han ålderstigen och stjärnbeströdd,
till titlar och rikdom född. . .*

Anna Knutson.

Skilda domslut.

*S*edda genom kvinnliga glasögon måste,
föreställer jag mig, en del manliga
åskådningssätt förefalla i hög grad
besynnerliga och otillfredsställande.

I många fall torde kvinnlig och manlig upp-
fattning vara hardt när omöjliga att samman-
jämka. I intet fall bör det emellertid kunna
skada, att man söker utröna, hvori olikheten
besticker sig.

Låt oss ta koketteriet! Hvad kvinnorna
tänka därom, behöfver ej utvecklas för Iduns
publik.

Männen äro, som bekant, särskildt i sina
hjärteangelägenheter, ganska egensinniga och
oemottagliga för skäl och föreställningar. De
förälska sig tvärt emot välvilliga råd och an-
visningar ofta i föremål, om hvilka hela den
kvinnlige bekantkretsen utbrister: »Kan någon
begripa, hvad han har sett för märkvärdigt
hos henne!» Å andra sidan händer det icke
sällan, att riktiga mönsterflickor, riktiga små
underverk af sedesamhet och god uppfostran,
uppfostrarinnornas favoriter, få sitta vackert
där de sitta, medan herrarne på friarestråten
gå dem vördnadsfullt förbi.

Det ena som det andra må anses ledsamt
och lämdande männen till föga berömmelse.
Värre är, att förhållandet synes ohjälpligt.
Mannen är och blir ytlig i sin uppfattning
vis å vis det motsatta könet, så länge han
drömmer sig kärlekens lycka som det härlig-
aste i lifvet och kärleken till sin natursida
lyder naturlagar och ej moraliska inflytanden.
Den unge mannen, som fattar tycke för en
ung flicka, attraheras i de flesta fall — han
må inse det själf eller ej — mindre af hene-
nes förträffliga egenskaper som människa än
af hennes just på hans individualitet anslän-
dande egenskaper som kvinna. Det är kvinnan,
ej den feminina människan, som i första hand
förtjusar honom.

Häraf låter männens toleranta uppfattning
af kvinnors koketteri lätt förklara sig. Att

männen i detta hänseende verkligen icke äro
så värst stränga bedömare, torde nog vara
allom bekant. Höra de en flicka utmålas
som »odrägligt kokett», rynka de ögonbrynen
— men visst inte åt den »odrägliga» — nej
ingalunda — henne äro de tvärtom, just em-
edan hon väckt fruntimrens misshag, benägna
att föreställa sig såsom mycket dräglig, för
att inte säga högst intagande, och det gör ej
det minsta intryck på dem, att förkastelse-
domen kommer från kompetentaste håll, från
kvinnor, som själfva varit unga och således
i viss mån äro sakkunniga.

Om man undantager dem, som själfva
kokettera, äro fruntimren afgjordt fiendtligt
stämnda mot koketterier af alla slag och alla
grader. Undantagandes dem, som hafva för
många korgar att rufva öfver, tycka männen
om koketta flickor.

Naturligtvis med vissa inskränkningsar. Det
gifves arter af koketteri, som måste rubrice-
ras som oarter. Det finns fint koketteri och
smaklöst. Man känner sig obehagligt berörd
af det allt för utmanande, det allt för med-
vetna och afsiktliga. Man pinas af behag-
sjukans ansträngningar, då de äro allt för
forcerade, eller då de yttre förutsättningarna
för framgång saknas. Man rentaf ledes vid
ett jäktande koketteri, som finner alla tillfäl-
len kärkomna och alla föremål lika goda.
De »gamla koketterna» äro lika illa anskrifna
hos herrarne som hos damerna; skillnaden är
endast, att de förra rycka på axlarna åt dem,
medan de senare taga saken mera allvarsamt.
Men är koketteriet fint och är flickan ung
och behaglig, då skilja sig manlig och kvinn-
lig uppfattning åt.

»Hon ser inte illa ut» — säger tanten —
»men mitt lif, hvad hon är kokett!»

»Hon är förtjusande» — säga herrarne i
korus.

»Ingenting ser hon ut» — säga flickans
rivaler — »men hon koketterar fräckt, och
det är nog för att få herrarne yra i mössan.»

Hon är förtjusande!

De männen. De veta — erfarenheten lär
dem det — att ingenting är farligare för de-
ras hjärtans ro än dessa små oskyldiga konst-
grepp, som bilda maskorna i nätet, hvarmed
jagarinnan fångar sitt villebråd. De känna
faran, men störta sig med öppna ögon i för-
därfvet. Försök att hejda dem! Förklara för
dem det höga värdet af ett okonstladt väsen,
i hvilket intet svek bor; predika deras öron
fulla af allt som sagts och ännu återstår att
säga på temat: skal och kärna, den inre skön-
heten och den yttre, själens fågring, som be-
står, sedan kindernas rosor vissnat. Säg dem
allt, och de skola medgifva ännu mera. Men
teori är ett och praktik ett annat. Minuten
därefter äro de färdiga att låta sig bortkoll-
ras af en liten varelse utan själ, men med
gropar i kinderna och skälmska blickar, som
leka kurra gömma bakom mjuka ögonfransar.

Jag har sett fruar med förstånd, som efter
mångårigt äktenskap ännu vidmakthållit ett
det mest intagande koketteri för sina män.
Jag har sett andra, som ganska snart lagt
bort de där barnsligheterna såsom föga öfver-
ensstämmande med en stadig matronas värdig-
het. Hos hvilka stannade lyckan längst?
Jag vet ej, men jag anar det.

Som jag ej åtagit mig vara advokat, vare
sig för den ena eller andra parten, vill jag
åt mina ärade läsarinor själfva hänskjuta
frågan, hur mycket som kan vara berättigadt
i den manliga uppfattningen.

Å ena sidan är ju obestridligt, att själens
adel är mera värd än yttre behag eller

skönhet. Och lätt är att förstå, hur kvinnorna, som naturligtvis bedöma och värdera hvarandra uteslutande efter karaktärssegenskaper, skola harmas, såväl öfver de medsystemar, som täfna och kanske segra i täfningen genom rent yttre företräden, som öfver männen, hvilkas ytlighet i detta fall bär hela skulden.

Men manne icke å andra sidan just hos många af de bästa bland kvinnor finnes en benägenhet att döma koketteriet för hårdt? Och manne icke denna benägenhet beror på ett förbiseende af skillnaden mellan ett i minsta möjliga måtto medvetet, taktfullt och vackert koketteri samt å andra sidan de arter af behagsjuka, som här ofvan betecknats såsom oarter?

Efraim Rosenius.

Målning i tusch och sepia.

För Idun af S. L.

Det ser nog litet förmåtet ut af S. L. att oförädradt fortsätta med sin »rådgivande verksamhet» i Idun efter den lilla kontroversen i höstas med en af vårt lands erkända konstkritiker. Åtskilligt kunde nog och S. L. ha att svara, men åtnöjer sig med att säga, att vi, hr Georg Norden-
svan och S. L., stå på en något olika ståndpunkt. Hr G. N. höjer, som sig bör, konstens fana högt. S. L. tors ej ge sig in på de högre krafvens kapitel — han är och förblir blott amatör och ger sig ej ut för annat.

Är denna åtskillnad mellan våra båda positioner klar, tyckes det, som om för framtiden ej gärna någon ofrid kan komma i fråga.

Med målning med tusch eller sepia — s. k. lavering i tusch eller sepia — roar sig nog en och annan af Iduns läsarinor, och några ord därom torde måhända vara lämpliga. (Se för öfrigt frågan n:r 321 i Iduns n:r 50 för 1892).

Själftva tekniken är fullkomligt eller åtminstone till allra största delen en samma som vid akvarellmålning; samma slags penslar och papper kunna också användas.

Färgämnenas tusch och sepia kan man köpa dels i bitar, dels flytande i flaskor, dels — åtminstone hvad sepia angår — i tuber (kapslar). Att köpa dem i flytande tillstånd är egentligen ej att tillråda och det af flere orsaker. Lämpligast har jag funnit vara att skaffa sig tusch i stycke och sepia i tub. Hvad priset beträffar, så är det med afseende på tuschen af synnerligen växlande karaktär, från 25 öre för ett stycke »ordinär» till flere kronor för mer eller mindre »äkta kinesisk tusch». Sepian har jag köpt i tuber från Geo. Rowney & Co, London. Små tuber betinga ett pris af 25 öre. De räcka ganska länge.

Om man vid *tuschmålning* köper sig tusch i stycke, får man lof att rifva den, hvilket går så till, att man i en liten porslins- eller glaskopp (färgkopp) håller några droppar vatten (helt få), hvarefter man under en stund rifver tuschstycket mot botten af koppen. Man bör fortsätta med rifningen ungefär så länge, att om man doppar en pensel i det rifna och så stryker den mot ett papper, hela färgytan blir fullkomligt svart. När detta är fallet, kan rifningen anses vara fullbordad. Man bör då lägga någon pappskifva eller annat, som sluter tätt till, ofvanpå koppen för att förhindra dampartiklar att komma i det rifna och äfven för att i någon mån hindra afdunstningen, som i annat fall försiggår ganska hastigt.

I handeln finnes färgkoppar af porslin, som äro så beskaffade, att man kan sätta dem i hvarandra. Under botten på skållarne finnes nämligen en ihållighet, som svarar mot en fals på den öfre delen af dem. Använder man dylika skållar, bidrager detta i ganska hög grad till lyckade resultat, då eljes, om man låter koppen med den rifna tuschen stå någon tid, dam fastnar i och blandar sig med färgen och sedan vid färgläggningen ofta åstadkommer fläckar och ojämnheter.

När man nu tänker måla ett motiv i tusch (antaget, att behörig teckning föregått), går man till väga på följande sätt.

Man tar först hänsyn till de allra ljusaste partierna, de ljusaste dagrarna. Dessa måste utsparas vid hvarje färgläggning. De partier, som beträffande belysning, stå de förutnämnda närmast, utsparas där-
efter vid en senare öfvermålning, hvarefter man, följande denna princip, fortfar, anläggande allt mörkare färgtoner ända till de starkaste skuggorna.

En ren porslinskopp fyller man tillräckligt med vatten i förhållande till den yta, som skall färgläggas, och flyttar medels en pensel något af den ofvan omtalade, koncentrerade tuschlösningen öfver till vattnet, rör om, så att blandningen blir jämn, och tillsätter tusch efter behof. Man provar då den beredda lösningen på ett papper och börjar, när den befunnits lämplig (i allmänhet blir en färgton ljusare, när den torkat), färgläggningen. Då målar man med denna första ton öfver hela teckningen, med undantag af de partier, som skola utsparas hela tiden, d. v. s. de allra ljusaste.

När denna färgläggning torkat, kan man verkställa nästa. Man blandar i ordning en lösning, mer eller mindre mörk (i alla händelser mörkare än den förra tonen), och målar öfver det hela med undantag af de förra gången utsparade partierna och de partier, som med afseende på belysning stå närmast dessa.

Sedan fortgår man på samma sätt och efter samma metod hela tiden och slutar med att — om så befinnes lämpligt — sätta i på behöriga ställen med den koncentrerade tuschlösningen för att framställa de mörkaste skuggorna. Med detta bör man i alla fall dröja till allra sist.

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Kvinnors affärer.

Det är en allmänt känd sak, att kvinnor, äfven de som visa synnerlig duglighet inom den husliga ekonomien eller i personligt praktiskt förvärf, ådagalägga en ofta ödesdigrig oförmåga, när det gäller att förvalta sin penningegendom. Om en ensamstående kvinna vare sig genom eget förvärf eller genom arf besitter ett kapital, hyser hon ofta nog rent af motvilja att inlåta sig med detsamma i bankaffärer och saknar förstånd att praktiskt och säkert placera sina medel. Hon föredrar då allt för gärna att öfverlämna sina affärer i enskilda personers vård, där garantien naturligtvis aldrig kan blifva så tillfylllestgörande, och vi behöfva ej gå långt efter exempel, huru kvinnor genom sin godtrogenhet i den vägen blifvit utsatta för de kännbaraste förluster.

En institution, som tagit till sin uppgift att i dessa och liknande fall under absolut säkerhet och mot en ytterst billig afgift betjäna den svenska publiken, är *Stockholms Enskilda Banks notariatsafdelning* härstädes, som sedan några år bedrivit sin verksamhet under alltjämt ökad förtroende. Vi anse oss synnerligen kunna anbefalla denna inrättning särskildt åt alla ensamma kvinnor, som vilja komma ifrån hvarje besvär och risk för förvaltningen af sin egendom och ändock känna sig öfvertygade, att densamma blir på det samvetsgrannaste och för deras egen fördel gynnsammast besörjd.

Stockholms Enskilda Banks notariatsafdelning emottager mot kvitto värdehandlingar af alla slag under sin vård och uppbär och redovisar deras afkastning. Inteckningar blifva så till exempel utan något besvär för ägaren i rätt tid förnyade, skuldsedlar räddas undan pre-
skription, obligationsutlotningar efter ses, aktiekuponger företes till inlösen, så snart de förfalla, inteckningsräntor uppbäras o. s. v. Med den lyftade afkastningen förfar notariatsafdelningen i enlighet med gifvet uppdrag, vare sig denna skall insättas å deponentens räkning hos bank, till deponenten försändas eller eljes för hans räkning utbetalas.

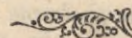
Särskildt torde uppmärksamheten böra fästas på de fördelar notariatsafdelningen erbjuder i fråga om förvaltning af *förmyndaremedel*. Såsom bekant finnas, med undantag för Stockholm, icke i vårt land några förmyndarekamrar, afsedda att mottaga och vårda omyndigas medel. Följden häraf har blifvit, att i många fall myndlingarnes medel genom oklok eller oredlig förvaltning gått förlorade. Föräldrar och andra anhöriga hafva för närvarande ingen annan utväg att vid sitt frånfälle sörja för sina närmaste, som ej uppnått myndig ålder, än att anförtro deras tillgångar åt någon förmyndare. Äfven om det lyckas härtill finna någon, för hvilken de hysa förtroende, kan dock full trygghet icke på detta sätt vinnas, då det ju alltid kan tänkas, att förmyndaren affider eller eljes sättes ur stånd att fullgöra sitt åtagande. En institution, hvilken i likhet med Stockholms Enskilda Banks notariatsafdelning erbjuder sig att förvara och vårda omyndigas medel, synes därför tillmötesgå ett verkligt behof.

Utbetalning af afkastningen sker i mån som denna inflyter, hvarjämte redovisning till förmyndarne lämnas halfårsvis.

En specialitet, som särskildt berör kvinnovärldens intressen, rör s. k. *äktenskapsförord*. I sin vanligaste form afser äktenskapsförordet att till förmån för den blifvande hustrun undantaga en större eller mindre del af hennes egendom. Ett sådant förord blifver dock merändels illusoriskt, om ej denna egendom ställes under särskild förvaltning. I få fall skall man emellertid finna det behagligt, att för utöfvandet af sagda förvaltning tillsätta en särskild god man, hvilken så att säga kommer att stå emellan makarne. Att däremot deponera de ifrågavarande värdehandlingarna hos notariatsafdelningen, som äger att i öfverensstämmelse med gjorda föreskrifter redovisa den årliga afkastningen, skall helt säkert, på samma gång det under alla omständigheter blifver betryggande för hustrun, ej för mannen kännas såsom ett förödmjukande tvång.

Notariatsafdelningen, för hvars omhändertafda medel Stockholms Enskilda Bank utgör en säker borgen, har i densammans hus vid Lilla Nygatan sin särskildt inredda, synnerligen eleganta och ändamålsenliga afdelning med brand- och dyrkfria hvalf till förvaring af de anförtrodda värdehandlingarna, elektrisk upplysning och bekväma små korrespondensrum för klienterna.

Alla kvinnor inom landet, som äga ekonomiska intressen att bevakas, torde taga i öfvervägande, huruvida deras fördel och säkerhet icke bjuda att för desamma hellre anlita en dylik allmän institution än enskilda, och vi ha ansett det som en plikt att för dem en gång framhålla denna viktiga sak.

Ur notisboken.

Den svenska kronprinsessan kommer att vistas i Karlsruhe till denna månads utgång, hvarefter hon afreser till södra Italien. Hur länge vistelsen där kommer att räcka, är ännu ej bestämdt. Hvad kronprinsessans hälsotillstånd beträffar har vid konsultationen konstaterats en obetydlig ökning af katarren, hvilket dock helt och hållet beror på värdeleken.

Höga gäster. Det danska kronprinsparet, prinsessan Louise samt prins Christian och prins Hans af Glücksburg vistas för närvarande på besök vid hofvet i Stockholm. Inom den högre societeten förberedas flere lysande fester med anledning häraf.

i hemmet, som synes mig alltid härska, där ej någon dotter finnes,» sade han. »Men i dag är jag ganska glad åt att ej äga döttrar, då jag hör, att en dotter icke skall hafva sin verksamhet inom hemmet, utan nödvändigt »ägna» sig åt någon yttre verksamhet och taga brödet ur munnen på fattiga medsystrar, de som icke äga något hem, där de kunna sprida glädje eller vara till nytta.»

»Men jag förstår er icke,» utbrast Julias mamma, »ni, som alltid stått på vår sida, som arbetat både för gift kvinnas eganderätt och för kvinnans rätt att studera, att försörja sig och allt möjligt! Och nu vill ni förvisa oss till köket och barnkammaren igen!»

»Visst icke, mina nådiga damer! Jag vill blott, att I icke skolen öfvergifva den där föraktade barnkammaren och köksspiseln. Jag vill gifva er all tänkbar frihet, men jag vill icke, att friheten skall missbrukas, och jag vill framför allt, att den som icke af behovet tvingas därtill, skall lämna det lönade arbetet åt dem, som behöfva lönen, och ifall de äro dugande och arbetshungriga, taga fatt på det stora arbete, som icke lönas med penningar, det där säden är mycken, men arbetarne få.»

»Du vill väl inte, att fruntimren skola blifva gatupredikanter som i Amerika?» frågade fru »Karl» i litet skarp ton.

»Åhnej,» svarade mannen leende; »det har jag just ej något begär efter; men tänk på alla vårdslösa, förhungerade, usla barn, som sakna eftersyn, uppfostran, allt som gör människan till människa; tänk vidare på, att bland dessa, när de vuxit upp, rekryteras ganska ofta våra tjänare, de som skola vårda vårt hus och våra barn, och säg mig sedan, om ej tanken på vårt eget bästa, tanken på det allmänna bästa, borde sporra oss till ett arbete, som ehuru det ej inbringar penningar, dock väl knappast kan kallas lönlöst! Jag talar ej om deltagandet för dessa stackars bran, ty jag känner edra ömma hjärtan, mina damer, edra lättörda känslor, och — jag bugar mig.»

Det gjorde han ock. Med en sirlig bugning för hela sällskapet lämnade han rummet, och då inträffade något ganska ovanligt — en djup tystnad uppstod och rädde vid pass en half minut. Damerna hämtade sig snart, men när samtalen åter kom i gång, rörde det sig om helt andra ämnen.

»Lyckades det ej heller nu?» frågade en matt röst från soffan i ett litet, tarligt möbleradt rum, då en ung flicka trädde in och, utan att aflägga ytterkläderna, kastade sig ned på stolen bredvid dörren.

Den tilltalade svarade ej strax; det var nästan, som om hon sväljde tårarna, och det var med bortvändt ansikte hon slutligen svarade:

»Nej, lilla mamma, det lyckades inte. Direktören var nog nöjd både med min handstil och mina betyg — han berömde mig riktigt, men — —»

»Men hvad var då i vägen, kära barn?» »Jo, han sade, att en annan flicka, som hade lika bra betyg och var mycket skicklig, hade erbjudit sig att sköta platsen för fyrtio kronor i månaden, och då tog han naturligtvis hellre henne.»

»Ja, det kan man ju inte undra på,» suckade modern, »men hur kan någon arbeta för det priset?»

»Jo, ser mamma,» svarade dottern, och nu kom en undertryckt bitterhet fram i rösten,

»hon har sitt goda hem, hon, och detta skall hon hafva till litet nålpenngar.»

»Åh,» tillade hon med en viss häftighet, »om de där rika flickorna ville taga ordentligt betaldt för sitt arbete och inte skämma bort lönen för en annan stackare!»

»Ja, det är för svårt!» klagade modern. »Och när jag får ut min pension, går den nästan åt till hyran! Ha vi inte något mer, som kan sättas bort?»

»Bara mitt lilla guldhjärta, mamma —»
»Ditt guldhjärta! Min flicka, min flicka! Tag då hellre min vigselring — —»

Några år senare sammanträffade i ett sällskap ett par damer, som synbarligen ej råkats på länge. De utbytte glada hälsningar, togo plats bredvid hvarandra och voro snart inne i ett mycket förtroligt samtal.

»Nå, kära du,» sade den ena, hur mår din flicka, din lilla Agatha? Hvad ägnade hon sig åt sedan?»

»Agatha? Jo, hon gifte sig, och nu ägnar hon sig åt man och barn.»

»A — —h! Ja, min lilla Julia, hon sträfvar i sin bank, hon. Men hon är så nöjd med sin värld. När en kvinna vant sig vid litet själfständighet, går hon inte så gärna in under hushållsoket, skall jag säga dig,» svarade lilla Julias mamma och såg med öfverlägsen min ned på väninnan, hvars dotter ägnar sig åt något så tarligt som att först hjälpa sin mor med hennes hushåll och sedan taga på sig själf samma ok, sträfva i samma otacksamma jordmån.

Mathilda Langlet.

Flickvänskap.

Skiss för Idun

af

Jane Gernandt.

»Julje, deklamera något.» Det var Ingeborg, som bad med sin arm under väninnans och blicken upp i hennes ansikte.

»Hvad skall jag ta?»

»Något ur »Ranker og Roser» eller »Al-ladin» — helst den.»

»Det är så gammalt.»

»Ja, men tag den ändå... hör du... hör du...»

Och Julje Begtrup, som visste, att detta var priset på de problem, Ingeborg lofvat lösa åt henne, började deklamera Oelenschläger med sin milda, danska flickröst.

De gingo upp och ned i Lilla Kvarngatan. Det började skymma, fast klockan inte var mer än sex, men för hvar gång de kommo förbi glasmästare Westerdals fönster, måste Julje se sig i spegeln och förarga sig öfver den eviga oljetryckstafan af kronprinsparet, som stått där i sin förgyllda ram, hon visste inte hur många år.

»Om jag bara hade litet längre näsa, skulle jag vara glad,» sade hon med sin lätta brytning. »Säg du — om man nu fick önska, hvad ville du då ha annorlunda?»

»Alltihop,» sade Ingeborg, »utom möjligen mitt hår, det är det enda, som är skapligt, fast det är väl stort. Men nog ville jag tusen gånger hellre vara så ljus som du.»

»Ville du?» sade den andra. Hon var lång och tunn, med något slingrande i hela

gestalten och ett litet hufvud, smalt och rörligt som på en orm. Hyn var klar och genomskinlig, munnen frisk och röd med ett stort mjukt leende, som blottade två hela rader af små och hvita tänder. De ljusblå ögonen hade ett obestämdt uttryck af undran och koketteri, som redan kunde förvirra, och det var en egendomlig smidig tafatthet i hennes sätt att stryka det krusiga håret bakom örat, när hon såg upp och sade: »Det vet jag inte,» som hon brukade göra i skolan.

Sådan hon nu stod där och speglade sig, var hon det fullkomliga idealet af allt vackert på jorden för den magra lilla Ingeborg med de gråa ögonen och det alltför stora, bruna håret, som hängde i tre tjocka flåtor utåt ryggen.

»Julje — säg uppriktigt — hvem tycker du är störst, Oelenschläger eller Tegnér?» Ingeborg hade fått sin vän från fönstret med en energisk knyck.

»Kjære — Oelenschläger,» sade Julje. Det kunde nu icke ens vara tal om saken.

»Ja, men vi ha också många stora namn — Bellman — — —»

»Hvad är det nu för vackert hos Bellman? Jag tycker han är simpel.»

Julje tyckte han var simpel! I skolan kallades det för humor. Ja, Ingeborg förstod sig inte riktigt på det själf...

»Och i våra dagar,» sade Julje, »har ni kanske någon, som skrifer som Drachman?»

Nej, det måste Ingeborg medge; här fanns ingen, som skref som Drachman. »Läs upp något,» bad hon. Hon kunde gått där i evighet och hört på.

Med versens klang i sina öron läste hon mekaniskt: »A. P. Wallberg, skomakare» öfver en liten skum butik, sökte hon ovillkorligt innanför den mörka rutan en arm, som drog ut en beckträd, och ett stort tofvigt hufvud, som böjde sig ned öfver en stöfvel. Skomakaren hörde till sitt fönster liksom en tunna surt dricka hörde till Hummerbergs butik, och denna tunna skulle läcka, så att det blef en mörk pöl på förstugans ruttna bräder, och klinkan skulle skramla på den gamla dörren, när någon gick ut och in, annars var det inte som det skulle vara.

Denna butik med sitt förråd af flott och bröd, sin dekoration af karameller och grifflar med papper om i två glas på fönsterbrädet var så indränkt med gammalt dricka, att Ingeborg trodde själfva dörren skulle smaka sur, om man bet i den. Och det hade hon gjort, bara ingen sett det. Hvar gång hon gick förbi, ryste hon för detta dricka och detta halfruttna trä, men hon mättade med tänderna. Och så ofta hon såg på grifflarne, tyckte hon, att hon malde sönder dem med papper och allt, de knastrade, karamellerna knastrade, hon smakade det härska flottet och det svarta brödet, åt upp hela butikslagret med en fasa, som hade något oemotståndligt frestande — slukade det icke en, utan tjugu gånger om dagen, medan hon gick och drömde om vers.

Själfva lukten från garfveriet i hörnet, denna skarpa lukt af oberedda hudar, kunde få en egendomlig lockelse, när Julje deklamerade. In öfver den smutsiga gården, hvars plankdörr stod på glänt, och där barken låg i högar bredvid de stora karen, drog denna luft, som vibrerade af vers, och den förenade sig med allt detta, genomträngde det som en förtrollning.

I det lilla tvåvåningshuset i slutet af gatan, där de gamle fröknarna Björk hade tre rum på nedre botten, bodde Ingeborg.

De gamla fröknarna sutto vid fönstret och räknade hur många gånger flickorna kommo förbi, och så hände det ibland, att de knackade på rutan, men det hörde inte Ingeborg. Inte behöfde hon lyda dem. Det sade också Julje. Där hon var inackorderad, var det ingen, som befallde öfver henne; hon kom och gick alldeles som hon ville. Det måtte väl vara ens rättighet. Och så vandrade de upp och ned och talade om tusen saker — helst och mest om sin karaktär.

Hvilken egenskap var det nu Julje ställde högst? Ingeborg tyckte, att själfbehärskning var det största af allt. Hvad tyckte Julje?

Ja — det visste hon verkligen inte. Säg — trodde Ingeborg, att hon kände henne? ...

Ja, det trodde hon.

»Du känner mig inte,» sade Julje. »Jag känner mig inte själf. Jag är sammansatt af allt för många olika element. När det är vers, då vill jag, att det skall vara riktigt smäktande,» hon gjorde en gest ut i luften, »så där,» förstår du. Och när jag sitter och spelar Mendelsohn, då är jag ibland så melankolisk, så jag tycker, jag kunde dö, men rätt hvad det är, kan jag komma på *saadan en riktig Kneipe*. Min Mand er venstre Kandidat, trille ville vitt, bom bom.»

Det kunde Ingeborg inte förstå.

»Ja, ser du, du är så där hel — huggen i ett block.» Julje hade läst frasen någonstädes och upprepade den med mycken respekt. Blodet sköt Ingeborg upp i ansiktet, hennes ögon vidgades och svartnade; det var icke så ofta hennes afgud sade henne något vackert. »Men jag, ser du, jag är sådan där mosaik, en liten bit af en sort och en liten bit af en annan sort, rödt och grönt och blått och — alla möjliga färger.» Hon talade med naiv förtjusning. »Det kan läggas i alla möjliga mönster — hur man vill — det kan bli à la grecque och rutor och ränder, det kan bli ett landskap med jord och himmel och haf och allt. Sådan är jag, du.»

Ja, sådan var hon. Ingeborg kände det i djupet af sitt hjärta.

»Hör du, Ingeborg, om jag nu reste bort på många, många år och kom tillbaka alldeles oväntadt, skulle du då känna igen mig?»

»Ja,» sade Ingeborg.

»Vid första ögonkastet? Om jag också förändrat mig förfärligt? Blifvit gammal och grå och hemsk. Skulle du i alla fall känna på dig, att det var jag?»

Ingeborg ransakade hjärta och njurar: »Det skulle jag,» sade hon.

»Tror du inte, att alla skulle göra det? Alla, som känt mig något närmare. Tror du inte, att de strax skulle skilja mig från alla andra och springa fram och skrika: *Gud — det är ju Julje Begtrup!*»

Hon strålade med hela ansiktet och gick så fort, att Ingeborg hade svårt att följa med. Plötsligt höjde hon ögonbrynen och öppnade litet på munnen med en obeskrifligt klipsk grimas. »Men tänk — om jag inte skulle veta, hvad de hette, utan behöfva fråga mig för och dra mig till minnes. Det vore retsamt, hvad?»

Det rörde sig något dunkelt, spörjande, smärtfullt i Ingeborg; hennes min blef allvarsam och sorgsen, hon teg.

»Du,» sade Julje, »skall du glömma mig, när jag slutar skolan och far min väg?»

»Glömma dig?» Ingeborg såg upp; denna blick var dyrkan, men det tillfredsstälde icke den andra.

»Vänta,» sade hon, »här ritar jag ett

märke på garfvarplanket, och hvar gång du ser det, skall du tänka på mig. Nej, det duger inte — har du knifven på dig?» Hon gjorde en djup skåra: »Nu sitter det där. Tag mig i hand på, att du skall komma i håg mig, hvar gång du går förbi.»

Ingeborg kramade hennes hand så hårdt, att hon var nära att skrika.

»Men om du flyttar från dina fröknar?»

»Så går jag ändå alltid den här gatan.»

»Ah — då får du kanske en annan att gå med, och så glömmet du mig.»

»Jag bryr mig inte om fler, än jag kan komma i håg dem, och dig glömmet jag aldrig,» sade Ingeborg och betraktade skåran i planket lidelsefullt bestyrkande, som om hon aflagt en ed.

»Och när jag reser, så skall du få min medaljong, som jag går med hvar dag, och den skall du alltid bära på dig,» sade Julje.

»Ja,» sade Ingeborg högtidligt; hennes kinder voro bleka, och hon pressade läpparna hårdt emot hvarandra.

»Och om de komma och förtala mig och säga, att jag bara gjorde spektakel af allting, så skall du säga, att du kände mig.»

»Ja,» upprepade Ingeborg med samma allvar. »Och så skrifer du?»

»Det gör jag — men det är ju långt till dess.»

Den aftonen hade Ingeborg svårt att slita sig från Julje, och när hon kom in, sade de gamla fröknarna något om ett evigt spring på gatorna, men hon hörde det inte, hon var alltför tankfull.

Med en hög skolböcker framför sig började hon skära in J. B. i ett gammalt bord, som hon haft med sig hemifrån, och som var öfverkorsadt med namn och årtal. En natt skulle hon stiga upp och smyga sig till garfveriet och säga ut den där brädan och taga den hit till sitt rum. Och folk skulle undra, hvarför den hängde här — en gammal rödmålad plank — hon skulle låta dem gissa, men inte säga någonting. Inbillningen får makt med henne; hon fantiserar alltid i den stora stilen. Julje har anförtrott henne en hemlighet, något ödesdigert, som inte får yppas för en människa. Det finnes ännu tortyr, de lägga henne på sträckbänken, de pina och fresta henne, att hon skall säga det . . . Men jag säger det inte — nej, om jag så skulle dö, så säger jag det inte . . . Eller också är Juljes lif i fara, hon håller på att drunkna, och det finnes inte en människa i närheten. Då kommer Ingeborg och kastar sig i vattnet och för henne i land. Julje ligger afdånad, men plötsligt slår hon upp ögonen och säger: Ingeborg, du har räddat mitt lif. Med det unga sinnets törst efter stordåd och offer varierar hon dessa fantasier i det oändliga, tills hon plötsligt spetsar öronen och lyss utåt köket.

»Julia, Julia, hoppsansa,» sjunger en tunn röst därute.

Ingeborg rusar upp: ja så, hon vågar! Hon har gripit om dörrlåset och håller på att stupa öfver fröknarna Björks lilla rödhåriga piga, som står och skurar kastruller tätt vid hennes dörr. »Ja så, det var Gustafva,» sade hon, »jag trodde elden var lös, det lyste så rödt så.»

Gustafva sade ingenting; hon skurade för brinnande lifvet. »Julia, Julia, hoppsansa,» uppstämde hon plötsligt med en röst, som var gäll af ilska.

Ingeborg böjde sig ned öfver henne: »Om du inte tiger, så slår jag dig fördärfvad,»

hennes händer gripa om Gustafvas axlar, »jag dödar dig — jag — —»

»Kors min gode, hvad hon ser ut,» säger Gustafva kallt, med ytterlig förvåning: »det är nog sant, hvad de säga om hennes far, att han gaf rekryten en på örat, så han blef sten döf. Ä' de människorna kloka?!»

Blek som ett lärft går Ingeborg in i sitt rum och stänger dörren efter sig. Där står hon några minuter alldeles stilla med armarna längs sidan. Hvad hon behöfver, det är själfbehärskning. Hvad skall jag göra, hvad skall jag göra; — det hjälper inte, att jag öfvar mig. Ah — Julje hade inte en aning om, hurdan hon var. Hon hade aldrig talat om, att det fanns stunder, då hon inte kunde se sin knif. Oh, hvad hon var ond i sig själf! Om någonting ändå kunde hjälpa. — Det hjälpte att vara tillsammans med Julje; då var hon så lugn och så glad . . . Julje var det bästa på jorden.

Om det kunde vara sant, det där med hennes far — o, gud — ja, hon tänkte på hans ögon den gång hon gått in i hans rum och rört hans böcker. Det var väl inte så farligt, hvad skulle hon läsa — hon hade ju läst allt som fanns. Och det var bara hans exercisreglemente hon hade fått fatt i. »Din sakramentskade slyna» hade han sagt och slagit henne, som om hon varit en rekryt — men man fick ju inte ens slå rekryter. Sedan hade han blifvit god igen och sagt, att det var synd hon inte var en pojke, men hon hade aldrig förlåtit honom det — aldrig. »Din sakramentskade slyna» — bara för att hon vågat röra en bok! En gång hade hon hört fröknarna tala om honom sins emellan: »Det är ett vådligt humör på kapten Cederstrand,» hade de sagt, och så hade de sett bort till henne. . . Det där »slyna», det skulle hon aldrig glömma, men det var styggt att vara så långsint. Häftiga människor voro annars inte långsinta, men det var hon. Hon glömde ingenting, kunde aldrig glömma något . . . Hon skulle visst bli mycket olycklig i sitt lif. Bara hon kunde lära sig själfbehärskning, så var det nog inte så farligt . . . Öfva sig. Som stoikerna . . . Det skulle hon göra. Hon skulle börja med småsaker — aldrig äta, förrän hon räknat till 20, och ha karameller i fickan, utan att röra dem . . . Den Julje, som tyckte, att de här problemen voro så svåra, men det var väl bara, för hon satt och tänkte på andra saker under timmarne — på poesi, sade hon. Det var rätt kitsligt i alla fall att lösa ett problem på två sätt; bara hon nu kunde få det så, att de trodde Julje hade gjort det.

Dörren öppnades sakt ifrån köket, det var Gustafva, som kom för att bädda. Hon stod där så fredligt och stilla och lyfte på sängkläderna, men när Ingeborg såg på det fränkiga ansiktet, märkte hon, att läpparne voro i tyst och taktfast rörelse: »Ju-li-a, Ju-li-a, Julia, Julia, hoppsansa.» Det var för mycket. Hon rusade upp och gaf henne en örfil. Pigan skrek och slog igen, och de båda gamla fröknarna kommo in, den ena mera uppskrämd än den andra. Hvad i all världen var detta för ett väsen?

Gustafva kippade efter luft: »Jag stod så tyst, så, jag sa' inte ett knyst — och så flyger hon på mig.»

»Ja så — du stod så tyst?»

»Nå, Ingeborg, hvad sa' Gustafva?»

»Hon sa'» — flickan vände sig bort och knep ihop läpparne, »det kan vara detsamma. Men om hon gör om det en gång till, så skrifer jag till min far, och så får jag

En ädel lifsgärning. Sjuksköterskan, vid Katarina sjukhus härstades, fru Natalia Aurora Åkerfelt, som under 26 år med synnerligt nit och skicklighet skött sin maktpåliggande befattning, tilldelades häromdagen i närvaro af sjukhusets styrelse och tjänstepersonal Patriotiska sällskapets medalj af guld, hvarvid styrelsens ordförande tolkade styrelsens tack-samhet för fru Åkerfelts uppförande verksamhet i den allmänna sjukvårdens tjänst.

*

En verksam kvinna. 79 år fyllde den 9 dennes innehafvaren af det sedan 1840-talet fortgående, under firman C. Kihlberg bekanta lämbiblioteket och antikvariska bokhandeln i stadens hus vid Södermalmstorg, fröken Johanna Söderberg, född i Ny-Karleby i Finland. Med sällspordt god hälsa och oförmyndade krafter sköter den aktade äldriga sin ganska omfattande affär, nu efter ett 40-tal år, likasom allt tillföre, utan biträde.

*

Det kvinnliga gymnastiksällskapet, det vackra och behjertansvärda företaget, som hufvudsakligen afser att skaffa gymnastik åt arbetande, unga kvinnor och som varit i verksamhet i hufvudstaden sedan hösten 1888, börjar på nytt sin värstermin i medlet af denna månad.

Sällskapet är deladt på tre afdelningar, af hvilka tvåne under fru L. Klintbergs, fröken Anna Sommars samt fröken Sally Högströms ledning ha sina öfningar måndag, tisdag, torsdag och fredag på Gymnastiska centralinstitutet; den tredje afdelningen, som står under fröken Högströms ledning, har sina öfningar måndag och torsdag i Katarina allmänna läroverks gymnastiklokal. Terminsavgifterna för deltagande uti öfningarna äro mycket obetydliga. Till mindre bemedlade utlånas äfven gymnastikdräkter. Den stora mängd unga kvinnor, som till följd af sin sysselsättning tillbringa hela dagarna under stillasittande, träget arbete, har här ett lämpligt tillfälle att uppfriska sig, och vi uppmana till en liflig anslutning till sällskapets öfningar. Vi rikta denna icke blott till de unga kvinnorna själfva, utan till dem, som äro herrar öfver deras tid och arbete.

*

Kvinnor kandidater till franska deputeradekammaren. Sarah Bernhardt har af den franska föreningen för kvinnans frigörelse uppställt som kandidat till årets deputeradeval. Bland öfriga af föreningen uppställda kandidater hafva flere afsagt sig den äran. Fruarna Noel Bortier, skriftställarinna, Hermance Chatelain, redaktis för Revue européenne, Jarrethout, f. d. marketenterska och innehafvarinna af hederslegionen, samt Renée Marciel, redaktis för L'Esprit de la femme, hafva däremot antagit kandidaturen.

Teater och musik.

Kungl. operan har på julrepertoaren som vanligt upptagit »Värmlandingarne» och till omväxling med detta allt fortfarande lifligt senterade sångspel gifvit »Per Svinaherde» med hr Lemon i titelrollen. Bland öfriga repriser märkas »Trubaduren» med fru Louise Pyk som gäst och nu senast »Friskyttan», som gafs i tisdags med på ett undantag när samma rollbesättning som senast. Nämda undantag gäller Agathas parti, som denna gång utfördes af en ung debutant, fröken Hulting. Den unga sångerskan har en särdeles vacker och klangfull stämma, som tydligen erhållit en god utbildning, och som, om den fortfarande väl ansas, lofvat att varda synnerligen användbar. Någon osäkerhet i tonansats och takt får man väl tillskrifva en lätt förklarlig rädsla hos debutanten. Fröken Hulting fick efter den svåra mänskensarian mottaga en liflig applåd, liksom hon ock efter aktens slut särskildt inropades.

K. Dramatiska teaterns senaste program har erbjudit en brokig omväxling och synes lifligt slå an på en kväll från kväll lika talrik publik. Det öppnas med en dramatisk episod på vers af vår skattade diktare K. A. Melin, benämnd »Vid Breitenfeld», i hvilken utan all uppstyling på ett varmt och poetiskt sätt skildras ett litet romantiskt kärleksöde mot den stora segerns fosterländska bakgrund. Ämnets art är ägnadt att lifligt tilltala en patriotisk publik, och författarens talangfulla behandling som de spelades

förtjänstfulla framställning medverka till en mycket entusiastisk bifallsstämning i salongen. Särskildt vilja vi framhålla hr Hamrins förtäfliga teckning af den sachsiske borgmästaren, fröken Behrens' friska och innerliga tolkning af hans dotter Käthe och hr Enwalls öfverdådigt väl maskerade gamle svenske krigsbuss. Följer så en äkta fransk anrättning i A. de Launays enaktskomedi »Ungdomsdrömmar», en tämligen lös konversationsrätt, njutbar emellertid genom det eleganta garnityr med hvilken den serveras. Hr Palme och fru Sandell göra sitt bästa — och bägge äro ju ganska drifna i genren. Fröken Swanström lyser då och då upp med sitt täcka ansikte likt en solglimt.

»Filosofi och kärlek», tysk filosofi och tysk kärlek i en klassisk ländräkt, som inte länge lurar någon; och ingendera äro som känt synnerligen spirituella. Tafans originella ram sysselsätter emellertid för den korta stunden åskådarnes intresse tillräckligt, för att ej ledsnaden hinner få plats, och hr Personnes erkännansvärda bemödanden att ge den fadde filosofen en smula färg samt fru Littmars åtminstone tillräckligt färglagda Lais åstadkomma muntherhet.

Programmets sista stycke, »Ingen utmätning», af M. P. Dominguez, tillhör dessa besatta upplåg, som försätter åskådarna i en paroxysm af skratt, ur hvilken man ej vaknar till eftertanke, förrän man är både ute i korridoren och på gatan. Det låter ej referera sig, men väl se sig. Herr Hedlunds ynkligt härliga *fin de siècle*-snobb förtjänar isynnerhet mention som något extra i det rent besatta.

Tråkigt hinner man således icke ha på ett besök under detta program, och utbytet är kvalitativt taget delvis af värde, kvantitativt mer än frikostigt.

En lärarinnas roman.

En svensk kulturbild,
tecknad på verklighetens grund för Idun

af
Algot Sandberg.

(Forts.)

Under samtal med den språksamma flickan gick tiden fort nog, tills postiljonen kom in i salen.

»Jaså, är det mamsell, som skall åka med mig till Grästorpe? Rappa på då, så är hon snäll. Hon har väl något pick och pack, kan jag tro. Ge mig lappen, så skall jag styra om det.»

Kerstin var tacksam för den erbjudna hjälpen, och sedan hon fått sin lilla koffert säkert placerad på skjutskärran, bar det i väg med sakt fart.

Ännu var det alldeles mörkt. Regnet fortfor att falla, och Kerstin började bli våt. Hon märkte, att de foro genom idel skog, och ingenstädes kunde hon skönja ljuset från en människoboning.

»Det är ett fördömt regnande i höst,» började postiljonen samtalet. »Därför blir det också missväxt på potatisen öfverallt häromkring, och en hård vinter få vi. Det »blir svårt nog för den fattige, skall jag säga. Har hon varit uppåt de här trakterna förr?»

»Nej.»

»Ja, hon kunde gärna ha blifvit där hon var, för hon kommer till ett riktigt rackarhål. Nå, det är mörkt, så det kan hon inte se, men jag har, gunås, inte mer än tre fingrar kvar på vänster hand — de andra miste jag just i Grästorpe en höstnatt, då man försökte att röfva posten af mig, fast jag gaf dem på moppe, så att jag fått vara ifred sedan. Seså, här ska vi pusta en halftimme.»

Det var just inte uppmuntrande, detta hon fått höra först på stationen och sedan af sin korsven. Skulle hon, som var så alldeles ovan, kunna reda sig med denna befolkning? Hurdana skulle barnen vara, när föräldrarna voro sådana? Hon kände sig helt bäfvande vid tanken på hvad som skulle möta henne. Men hon måste vara stark både för sin egen och den älskade moderns skull.

Det började ljusna, då de ånyo satte sig upp för att kуска vidare. Trakten hade ett enformigt, vildt utseende, skog- och snärbevuxen som den var. Här och där kunde nu skymtas en eländig koja med röken hvirflande ur skorstenen, och då och då mötte de en trasig kvinna och en skäggig karl med lömskt utseende.

Då de åkt ett godt stycke, pekade postiljonen med piskskäftet till höger om vägen.

»Ser mamsell förhugningen därborta i skogen?»

sade han. »Där ligger småskolan ett stycke bortom.»

»Komma vi dit den här vägen då?»

»Nej, jag skall köra henne till prästgården, där jag skall lämna posten. Pastorn skjutsar henne väl sedan, kan jag tro.»

Äntligen, efter fyra timmars färd, kommo de till en mera öppen bygd, och snart kunde de skymta den rödmålade prästgårdsbyggnaden, som såg ganska inbjudande ut. Då de körde upp på gården, stod kyrkoherden Magni på trappan.

»Nå, se här ha vi vår nya lilla lärarinna,» sade han hjärtligt. »Välkommen, fröken Sangvin, välkommen.»

Han hjälpte henne ned ur postkärran, bad postiljonen sätta in frökens koffert i brygghuset och förde henne så in i huset.

Hvad ändå ett vänligt mottagande gör den ensamma och öfvergifna godt. Kerstin kände tårarne stiga i ögonen, då hon, inkommen i den hemtrefliga salen, blef varse pastorskan, som med samma hjärtlighet som mannen kom henne till möte. Hon hjälpte Kerstin af med de genomvåta ytterplaggen och bjöd henne slå sig ned vid den flammande brasan. Frukosten skulle strax vara i ordning.

Kyrkoherden Magni var en högre, kraftfull man af omkring fyrtio års ålder. Han hade gråsprängdt vägigt hår och bruna, blixtrande ögon, som talade om kraft, men också om häftighet.

»Ja, fröken,» sade han, då de satt sig kring det inbjudande frukostbordet, »jag var verkligen tveksam, om jag skulle våga taga er ur edra lugna förhållanden, för att gå till mötes en hård strid mot okunnighet och dåliga seder. Men här behövas ungdom och kraft, och ert bref gjorde på mig ett godt intryck. Vi skola arbeta tillsammans, och Guds välsignelse skall nog följa vårt verk, det är min fasta tro. Men ni får gå visligt tillväga och blunda för mycket, som annars kunde vara skäl att taga itu med, om jordmänen icke voro så oupparbetad och hård. Det är den erfarenhet jag gjort under den lilla tid jag varit här. Vi få nöja oss med tuppfjät, som man säger.»

»Församlingen är mycket vidsträckt,» fortfor han.

»Vi ha utom småskolan, som ni nu skall sköta, en större folkskola med en lärare, som tillika är klockare och organist, och en lärarinna, herr Lager och fröken Vallin, en mycket duktig kvinna, bond-dotter från socknen. Jag skall ge er tillfälle att sammanträffa med dem här någon af dagarna. Fröken Vallin råkar ni redan i morgon. Föröfrigt vill jag säga er, att hos min hustru och mig är ni alltid välkommen, när helst ni vill göra oss ett besök. Er skola ligger mycket aflägsset, men på landet vänjer man sig snart förakta afstånden. Själf brukar jag, så ofta min tid tillåter, besöka mina skolor. Och nu är ni min gäst för i dag. Först i morgon bittida fara vi till platsen för er blifvande verksamhet. Om ni själf vill, torde den kunna bli långvarig nog, ty jag har just i dag med posten fått underrättelse om, att fröken Vahls — den ordinarie lärarinnans — hälsotillstånd artar sig till att blifva allt mer betänkligt. Men ni behöfver hvila efter er resa. Därför lämnar jag er åt min hustru. Vi åter ses vid middagen, då vi vidare få talas vid.»

Och därmed gick kyrkoherden in på sin expedition.

Det hade blifvit riktigt ljust i Kerstins sinne, allt eftersom kyrkoherden talade, och hoppet och förtröstan kommo åter. Åh, hon skulle vara stark, hon skulle nog slå sig igenom, helst när hon fick ett så godt stöd. Nu skulle hon få tillfälle att i praktiken omsätta allt hvad hon teoretiskt inhämtat. Hon betraktade den närmaste framtiden som en lärotid. Sedan skulle hon söka sig en plats som folkskolelärarinna, och så skulle hon och den älskade modern lefva så lugnt och lyckligt tillsammans. Hon var säker på, att hon skulle kunna lära sig älska sitt kall.

Med dessa tankar somnade hon in på den sköna soffan i gästrummet, dit hon blifvit förd af den vänliga pastorskan.

Efter middagen fortsatte kyrkoherden och Kerstin sitt samtal.

»Er skola är ganska stor,» sade han, »bortåt ett femtiotal barn. Därför har jag delat dem på två läxlag, som läsa hvarannan dag, både för och eftermiddag. Hvad jag vill, att ni särskildt skall lägga er vinn om, är barnens innanläsning och hufvudräkning. Lilla katekesen bör inläras ordentligt, men helst utan långa läxor, ty jag vill ej, att de små skola redan från början fatta motvilja mot densamma. I allmänhet bör ni söka att intressera dem med muntliga berättelser och lättfattliga utläggningar på läroböckernas grund. Ni får ej räkna på hjälp af hémmen, ty de äro för det

Generalagentur för Skandinavien
BOVRIL. GUSTAF GRILL.
 8 Malmtorgsgatan 8, Stockholm.

mesta sådana, att de vilja rifva ner, hvad skolan bygger upp. Misströsta ej, om ni vid besök hos föräldrarna skulle bemötas afvigt. Det tar tid att öfvervinna den gamla dolkskheten hos dessa skogsbygdens kärva invånare. En sak, som gör mig bekymmer, är den öfvermåttan oregelbundna skolgången, men jag har funnit, att man uppnår endast ett ännu sämre resultat genom att i detta fall strängt följa skollagens bud. Försök göra undervisningen intressant för barnen och ni skall säkerligen komma längre. Disciplinen bör strängt uppehållas, men med mildhet. Af kvarsittande och kroppsstraff är jag ingen vän annat än i undantagsfall. Jag öfverlämnar detta åt ert eget bedömande, men vill endast låta er veta mina åsikter och min erfarenhet. De äldre har jag uppgifvit hoppet om att omskapa. Det är de unga vi ha att, trots dåliga hem och föga efterföljningsvärda exempel, lita till med afseende på skörden af vårt arbete. De religiösa behoven slumra nästan alldeles inom församlingen, men jag har åtminstone en fördel framför många af mina ämbetsbröder: jag har ingen separation att kämpa med. Fröken Vahl var visserligen en duglig lärarinna, ehuru hon var af gamla skolan, men hon var bigott och ägde ej förmågan att rätt kunna bedöma tillfällen och omständigheter, hvarför hon satte barnens föräldrar i harnesk mot sig. Ni får, som jag redan förut sagt er, gå mycket visligt tillväga. I hvad jag kan råda er, skall jag; frukta bara ej att vända er till mig. Jag hyser ingalunda den åsikten, att läraren och lärarinnan äro pastorers tjänare. Nej, de äro arbetskamrater i samma Herrans vingård. Och med detta tänker jag, fröken Sangvin, att vi äro något så när på det klara med hvarandra. Lycka nu till i edert arbete.

Då Kerstin blifvit ensam på kvällen, satte hon sig ned och skref till sin mor ett långt bref, fullt af mod och uppmuntran. Det var den gode och vänlige kyrkoherden som så lifvat hennes förtröstan.

Ack, hon visste ej, hvad som komma skulle! Hon hade inte ännu sett fränsidan af medaljen.

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Hvar gå gränserna för en tjänarinnas skyldigheter?

En fråga till Iduns läsare och läsarinnor.

Herr redaktör!

Jag måste medge, att jag förr i världen icke tyckte om Idun. Jag har behof af denna bekänneelse af den enkla anledningen, att min åsikt nu är alldeles motsatt. Bäst af allt synes mig Idun passa till vägledare för nygift folk, som ännu behöfva litet teori att stöja sin stapplande praktik med.

Och som Idun opåkalladt gifvit oss så många nyttiga råd, kan den väl också hjälpa oss ur våra bekymmer, då vi direkt anropa den.

Under det knappt årslånga äktenskap, hvari min hustru och jag lefvat, har vår lyckas himmel varit mera strålande än de flestas. Men när några moln visat sig inom familjen, så ha de utgått från jungfruns dystert rynkade panna, och åskan till ovädret har hon också bestått oss genom ett ursinnigt slamrande med kastruller, tallriker, vedträn och andra oskäliga köksaker.

Detta har i regeln inträffat, när någon hyggelig ung man gjort sig och oss en treflig afton genom att hos oss dricka en toddy och äta en smörgås.

Men jag vill gå i ordning med frågorna. När vi beslöto att gifta oss, sade oss svärmor under ymnigt tårflöde, att vi nog skulle bli lyckliga — bara vi inte toge oss någon jungfru.

Jag anade icke, hur rätt hon hade, och följaktligen var jag af annan åsikt. För min hustrus skull ville jag ha jungfru, och som afgörande skäl framhöll jag, att jag var tvungen att då och då ha en människa att skicka. Näväl, efter ett halft års ansträngningar framletades en jungfru så absolut felfri, att det väckte allmän afund.

Nu vill jag icke genomgå en lång utvecklingshistoria; nog af, klart som ett axiom är, att det ej går an att skicka henne ärenden. När så behöfves, går antingen jag själf eller hustru min, eller också anlitas ett stadsbud. Alla uppköp gör min hustru, och lugn och majestätisk på en stol sitter jungfrun och drömmar, sedan den mat blifvit serverad, som vi två jämte en kvinnlig släkting behöfva.

Alltså frågas: har man icke rättighet att så där

en gång i veckan skicka jungfrun med ett ärende? Min andra fråga blir: är det oresonligt att anlita jungfruns villighet, när man blir strandsatt?

Förklaring följer. Härordagen vaknade hustru min och jag vid en temperatur af + 8½ grad. Nu bo vi tyvärr fyra trappor upp och visste, att ingen ved var uppuren från källaren, emedan vedkarlen mankerat — förmodligen därför att han, såsom arbetslös sedan ett år tillbaka, icke hade tid. Innerligt snällt och vänligt bad nu hustru min sin jungfru att gå ned efter några vedpinnar.

Den uppståndelse, som härpå följde, låter sig icke beskrivas, och därför är det bäst att låta bli. Nog af, jungfrun får ett respass och skall som orlofsedel få ett tjänstebetyg efter det af Idun upprättade formuläret, hvilket, jag menar formuläret, utan tvifvel kommer att försätta henne i ett fasansfullt raseri.

Jag slutar nu med en ödmjuk anhållan, att någon erfaren fru eller familjefar måtte ge oss klarhet i ofvan berörda fall, och vill till sist uttala den åsikten, att det förnämsta man bör fordra af en jungfru är, att hon skall vara snäll. Att vi varit snälla mot vår tjänsteande, vill jag bedyra, och om jag tagit miste, så beror det därpå, att jag trodde, det jag kunde forda samma lydnad och på samma sätt behandla min tjänare, som mina förmän behandla mig.

Med utmärkt högaktning
Nygift.

P. S. Min svärmor ber mig tillägga, att enligt hennes mening borde ordet *förnöjsamhet* strykas ur ofvan omtalade formulär, ty på stockholmsjungfruns förnöjsamhet tror hon jämt lika mycket som på den stora sjöormen, d. v. s. det är ej omöjligt att den finnes, men den synes icke.

D. S.

Innehållsförteckning.

Dagmar Sterky; af H. L. Victorin. (Med porträtt.) — »Hvad ägnar hon sig åt?« Ytterligare ett par blad ur kullkonkurrensens historia, af Mathilda Langlet. — Flickvänskap; Skiss för Idun af Jane Gernand. — Mammons brud; poem af Anna Knutson. — Skilda domslut; af Efraim Rosenius. — Kvinnors affärer. — Ur notsboken. — Teater och musik. — En lärarinnas roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af Algot Sandberg. (Forts.) — Från Iduns läsekrets. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

De af Iduns ärade läsarinnor, som vilja insända bidrag till denna afdelning, ombedjas begagna blott en sida af papperet och att skriva lösningen på ett särskildt blad.

Logogryf.

Unga Elin sorgens satt på sitt rum i lämsmangården; ögat var af tårar matt, stirrade på förklädsbården. »Fröken gråter, kan jag se, — jungfru Lisa tröst vill skänka — är det lönt att vidare på den usla balen tänka? Om blott fjorton dagar till blir en ny i hos närmsta grannen, finare, om man så vill, än den här hos nämndemannen. Nätt och fin, skall fröken lätta de unga människens skara, om ej mer på detta sätt er vårt hela narrar bara!»

Tio delar har det blott, men om vi dem rätt använda, få bland annat smått och godt vi ditt eget namn kanhända, bästa läsarinna! Säg se'n så hvad en fru så lätt kan blifva, och hvad hon sig känner då. — Någon, som får räkna, skriva — räkna hvad? Det stämna bör. — Så en hufvudsak vi möta, som till vintern gerna hör. — Säg, hvad får väl hästen nöta? — Något som du tecknadt ser just på Iduns första sida. — Sista gåfvan, som man ger. — Hvarpå löper lätt min skida? — Tvänne namn på samma ting.

på en uslings lott det faller. — Hvaraf man kan »bilda ring»? — För att undgå läs och galler hvad en brottsling oftast gör. — Den som, om blott bröd vi gifva, är så tacksam dock härför. — Hvad som skämt och prat fördrifva. — Första ordet af en sång (du i »Fänrik Stål» må leta). — Hvad mor brita var en gång. — Hvad som får på fjällen beta. — Säg till slut, hvad natten är hälst så här i vintertiden. — Och en sak som nyttjas lär endast för att blifva vriden.

Charad.

En god mitt hela ofta är en skola där man lära plär att skilja ondt och godt i lifvet, dock med urskiljning, det är gifvet. Har du nu fått en god mitt andra, du bör ej låta honom vandra allena dagen in och ut, tills du har sett mitt helas slut. På gamla da'r är godt att få mitt första, njut den då!

Perpetuus.

Fyrkantgåta.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

De mot hvarandra svarande horisontala och vertikala raderna bilda samma ord.

Mitt första kommer som en vän, till våra svenska hem, med goda råd för hvar och en, som önskar följa dem.

Mitt andra, mer och mindre mjuk, i kojor och i slott, är hvar mitt fjerde uti bruk, då vi till hvila gått. Mitt tredje, fastän åren gå, kan sinnet vara jämt, hur lifvets dagar vexla må, i allvar och i skämt. H—r C.

Ordvändningsgåtor.

1. Rättfram en ädelsten jag är, omvänt hvad tjuften göra plär. E. A.
2. Rättfram är jag en fornkonungs namn, omvänt ett vapen jag bär i min famn. Tosti.

Matematiska uppgifter.

1. Tolf tändstickor äro lagda så att de bilda 4 lika stora kvadrater. Huru skola dessa sticket omflyttas för att — utan att deras antal ökas eller minskas — bilda endast tre sammanhängande och med hvarandra lika stora kvadrater? M.

2. Bilda af de fyra siffror, som bilda talet 1893 tre tresiffriga tal, hvilkas summa gifva samma tal, 1893. (Siffrorna få efter behof upprepas). Om de tre talen ställas under hvarandra, skola de kunna läsas både horisontelt och vertikalt.

Ifyllningsgåta.

De 24 tomma rutorna i nedanstående kvadrat skola ifyllas hvar och en med en bokstaf sålunda, att de vägräta raderna utgöra bekanta ord. Orden, men i annan ordningsföljd, beteckna: en stad i Norge, en sjö i Sverige, ett mansnamn, en fågel, ett klädesplagg, ett slags båt.

		N	R	
		O	M	
		R	U	
		L	J	
		T	T	
		M	A	

Bokstafsgåta.

Sammansatt af följande bokstafver 7 ord, hvilkas begynnelsebokstafver bilda namnet på ett konungarike samt slutbokstafver nedifrån och uppåt namnet på en stad i detsamma.
8 a, 3 d, 3 e, 1 h, 1 j, 2 k, 1 l, 3 m, 4 n, 4 o, 5 r, 2 s, 5 t, 1 u, 1 å.
Orden beteckna: 1) En stad i Asien. 2) En romersk gud. 3) Stad i Sverige. 4) Sätt att utföra något. 5) Mansnamn. 6) Djur, som hör till gnagarnes släkte. 7) Stad i Asien. Lotty.

Lösningar.

Logogryfen: Bibliotek; lek, bok, bibel, Loke, Leo, klo, klot, kol, kil, Ob, lie, kli, ko, tok, lik, blek, Bo, il, bi, tik, ebb, ek, lo. Stafvelsgåtan: Ett godt nytt år.

E	I	P	D	A	G	B	E	S	M	R	B	R	E
C	T	O	O	A	R	E	N	Å	Å	Å	Å	Å	O
U	A	T	N	L	A	L	G	G	T	T	N	S	
A	L	S	G	B	N	F	L	M	T	T	G	A	
D	I	D	O	O	A	A	Y	M	V	T	B	R	
O	E	A	L	R	D	S	N	R	A	I	R	I	
R	N	M	A	G	A	T	D	A	R	K	O	O	

Initialförvandlingsgåtan: Karl, Arm, Minna, Rast, Alm, Torg, Emma, Narr. — KAMRATEN.
Aritmogryfen: Haparanda, harpa, hand, andra, aud, apa, dana, Pan, ana.

C. W. SCHUMACHER.

Kongl. Hofleverantör.
Norrandsgatan N:r 17, Stockholm.

CAKES och Biscuits
finnas hos de flesta hrr Kryddkrämare i Stockholm.

SPISBRÖD,
många sorter, oöfverträffade i välsmak och näringsvärde.

Till landsorten mot efterkraf.